

Prosjektets tittel		Prosjektperiode	
Forvaltning av kantsoner mot myr, vann og vassdrag		01.01.2022 – 01.02.24	
Ansvarlig for prosjektet	Forfatter(e) av publikasjonen(e)	Nettsted/Litteratur	
Skogkurs	Bernt Bjørnstad	www.skogkurs.no	
Prosjektleder	Samarbeidspartnere	Finansiering	Bevilget beløp
Bernt Bjørnstad	NORSKOG, Norges Skogeierforbund, Norges vassdrags og-energidirektorat, Statsforvalteren i Innlandet	Skogtiltaksfondet Utviklingsfondet for skogbruket	600 000

Hovedmål og delmål

HOVEDMÅL

Bygge kunnskap og skape forståelse for hvordan kantsoner i skog skal forvaltes for å opprettholde eller gjenoppbygge stabilitet og økologisk funksjon.

DELMÅL

- Bygge kunnskap rundt skjøtsel av kantsoner, for å bedre kantsonens økologiske funksjoner.
- Bygge kunnskap om hvordan riktig skjøtsel og utforming av kantsoner kan redusere naturfarerisiko, og slik øke verdien av kantsonen som en økosystemtjeneste.
- Gi skogbruksplanleggere, skogfunksjonærer og skogentreprenører gode verktøy for å kunne håndtere kantsoner med fokus på økologiske funksjoner og naturfare.

Sammendrag og konklusjon

Prosjektet hadde oppstartsmøte i januar 2022, der prosjektgruppe medlemmene delte sine ønsker og forventninger for prosjektet. Skogkurs hadde forberedt kunnskapsinnhenting og hadde noe faggrunnlag i bunnen for å diskutere seg gjennom.

Prosjektgruppen bestod av: Even Bergseng fra NORSKOG, Hans Asbjørn Sørli (senere Jan Gaute Lie), Heidi Eriksen fra Statsforvalteren i Innlandet, Kristin Hasle Haslestad fra NVE, Marie-Louise Olsen fra statsforvalteren i Innlandet, Torfinn Kringlebotten fra skogkurs og Bernt Bjørnstad fra Skogkurs.

Det har vært noen endringer i personlig deltakelse underveis i prosjektet. Heidi Eriksen har begynt i ny jobb for NVE, og har dermed blitt den naturlige deltakeren i prosjektgruppen herfra. Mathis Lunde trådte inn i tillegg fra Statsforvalteren i Innlandet sammen med Marie-Louise Olsen. Jan Gaute Lie erstattet Hans Asbjørn fra Norges Skogeierforbund og var med i mye av prosjektperioden før han begynte i ny jobb for Glommen Mjøsen Skog. Han har i etterkant av dette fortsatt bidratt i prosjektet.

Prosjektgruppen har totalt hatt 3 møter, inklusive oppstartsmøtet. Ut over disse møtene har gruppen holdt kontakt på telefon og e-post.

Bernt Bjørnstad har hatt prosjektlederansvaret, og har på tvers av dette hatt en del ansvar rundt Norsk PEFC Skogstandard og kursing i det. Gjennom dette engasjementet har tematikken blitt bredt forankret fra Nordland i nord, til Sørlandet i sør. Denne kombinasjonen har vært svært god for å vurdere tematikken i ulike geografier, topografier og klimatiske forhold. Prosjektarbeidet har vært svært lærerikt, og nyttig for å bygge kompetanse rundt tematikken. Det er brukt mye tid på å drøfte og redegjøre for hvordan Skogbruket skal håndtere skjæringspunktene mellom grøfter i skog, grøfterensk og vassdragsdefinisjonen. Yngve Holth fra næringspolitisk avdeling i Glommen Mjøsen Skog har også bistått prosjektet som sparringspartner mot det juridiske.

Nettkurs i forvaltning av kantsoner mot myr, vann og vassdrag

Et nettkurs skal bidra til å øke kunnskap og kompetanse. Nettkurset ligger tilgjengelig på [SKOGSKOLEN.NO](https://www.skogskolen.no)

I 2019 ble SKOGSKOLEN etablert. SKOGSKOLEN er en e-læringsplattform som alle næringsaktørene i Skogbruket i Norge står bak. Skogkurs er innholdsleverandør til SKOGSKOLEN og har en sekretærrolle. Følgende organisasjoner står bak SKOGSKOLEN: Glommen Mjøsen, Allskog, ATskog, Viken Skog, Norskog og Statskog.

Gjennom SKOGSKOLEN (www.skogskolen.no) tilbys aktuelle nettkurs.

I 2022 startet vi å bygge faggrunnlaget til det som er blitt nettkurs i forvaltning av kantsoner mot vann og vassdrag. Nettkurset er til for driftsplanleggere og entreprenører. I andre halvdel av 2023 ble selve nettkurset bygget. Det er lagt stor vekt på bruk av illustrasjoner og bilder for å belyse tematikken godt mot målgruppen, som er våre skogfunksjoner ute i skogen. Nettkurset er finansiert gjennom Skogtiltaksfondet, med egeninnsats fra medlemmene. Samt fra Utviklingsfondet for skogbruket.

En viktig essens med kurset er å bygge kompetanse rundt valgene som blir gjort i en kantsone. Kjenne til hva som er lov, og ikke lov, samt vite hvordan skogen i en kantsone påvirker kantsonens økologiske funksjon. Hvilke trær skal eventuelt fjernes fra en kantsone, og hvorfor.

Underveis i prosjektet ble spørsmålet «hva er et vassdrag?» en stor del av arbeidet. For funksjonærene er det tidvis vanskelig å definere utifra hva vi ser og når vi ser det. Skogbruket har

gjennom tiden kanalisert mange originale vannveier, noe som gir de et annet preg enn det naturlige preget man ofte forbinder et vassdrag med. Dette har gjort arbeidet mer utfordrende, og mer juridisk enn vi hadde trodd innledningsvis. Det er et sentralt spørsmål for å vite om det er krav om kantsoner, eller ikke. Samtidig er det alltid en sammenheng mellom vann og vannavrenning/erosjonsfare, selv om det ikke er årssikker vannføring i et vassdrag.

Dette, kombinert med behovet for kunnskapsinnhenting fra en stor geografi medførte at vi måtte søke utsettelse i prosjektet.

Dette prosjektet har fokusert på vann. Underveis i prosjektperioden ser vi også et behov for mer kompetanse på andre kantsoner i skogbruket. Kantsoner mot innmark og beitemark blant annet. Da et nytt kravpunkt i Norsk PEFC Skogstandard legger føringer på hogst av kantsoner mot innmark og beitemark av hensyn mot fuglelivet. Dette nettkurset, og denne veilederen redegjør ikke for dette.

Veileder i forvaltning av kantsoner mot myr, vann og vassdrag

Veilederen skal fungere som faggrunnlaget for nettkurset. Dette er en faglig gjennomgang med mindre bruk av filmer, bilder og illustrasjoner enn nettkurset. Veilederen blir et oppslagsverk, og sees gjerne i sammenheng med nettkurset.

Veilederen er tilgjengelig på Skogkurs sine nettsider.

Revisjon av Norsk PEFC Skogstandard

Det har i prosjektperioden blitt gjennomført en revisjon av Norsk PEFC Skogstandard. Denne revisjonen hadde betydning i prosjektet, blant annet ved å endre kravteksten i kravpunkt 27. Vannbeskyttelse. Det er større fokus på de mindre vassdragene i nyrevidert standard, og fokuset på vannhåndtering i skog er generelt større. Dette gjorde prosjektet enda mer aktuelt, og har også vært med på å utvide prosjektperioden. I mellomtiden har vi på Skogkurs bygget et nettkurs i Norsk PEFC Skogstandard. Dette har både forlenget prosjektperioden, men også vært viktig med hensyn på det faglige innholdet i nettkurset og veilederen i forvaltning av kantsoner mot myr, vann og vassdrag.

Det vil i løpet av februar komme en revisorgodkjent regnskapsrapport fra prosjektet.

Skogkurs ønsker å takke for tilliten.

Prosjektleder, Bernt Bjørnstad

